

Valtuustoaloite: Onko nuuska lasten ja nuorten tuho?

Me allekirjoittaneet valtuuston jäsenet olemme huolissamme kouluissamme, urheiluseuroissa sekä ammatillisen koulutuksen paikoissa yhä suuremmaksi leviävästä nuuskan käytöstä sekä siihen liittyvästä laittomasta katukaupasta. Katukaupan arvo on eri lähteiden mukaan koko maassamme jopa 50 miljoonaa euroa. Haluamme kaupunginvaltuutettuina erityisesti kiinnittää huomiota nuuskan terveysvaikutuksiin. Nuuskan on todettu olevan nopeammin nikotiiniriippuvuuden aiheuttava kuin tupakointi. Nuuskan haitalliset terveysvaikutukset eivät rajoitu pelkästään suun alueelle: ikeniin, poskiin, hampaisiin ja nieluun. Se vaikuttaa haitallisesti myös ruuansulatukseen, suolistoon, vatsaa ja sisäelimiin. Tulevaisuudessa haittakäytön hoitokustannukset voivat olla arvaamattoman suuret.

Me allekirjoittaneet valtuutetut edellytämme, että kaupunginhallitus perustaa yhteistyössä poliisin, terveyskeskusten, urheiluseurojen, koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon kanssa pikaisesti työryhmän estämään nuuskan käytön leviämisen kaupungissamme ja laatimaan kirjalliset ohjeet kaikille asianomaisille tahoille. Koulu- ja opiskelijaterveydenhoidossa on seurattava tilannetta ja raportoitava nuuskan käytön laajuudesta ja koulujen johto on saatava puuttumaa asiaan lain vaatimalla tavalla.

Kaupunginhallituksen on myös puututtava niiden urheiluseurojen toimintaan, joiden järjestämissä tilaisuuksissa nuuskan myyntiä tapahtuu ja sanktioitava myynti esim. kieltämällä kaupungin tilojen käyttö kokonaan tai määräajaksi.

Yksi mahdollisuus olisi myös tutkia yhteistyössä poliisin kanssa, voisiko nuuskan myynnin estämiseksi ottaa mukaan poliisin vinkkipuhelimen.

Joensuussa 28.5.2018

Marjatta Rätty *Marjatta Rätty*
Marjatta Rätty, PS

Jussi Winonen *Jussi Winonen*
Jussi Winonen

Fero Bogdanoff *Fero Bogdanoff*
Fero Bogdanoff

Osma Kallio *Osma Kallio*
Osma Kallio

Antti Kanvalainen *Antti Kanvalainen*
Antti Kanvalainen

Sampsa Järvelin *Sampsa Järvelin*
Sampsa Järvelin

Hanna Koski *Hanna Koski*
Hanna Koski

Reino Parkkinen *Reino Parkkinen*
Reino Parkkinen

Mika Piironen
MIKA PIIRONEN

Matti Haakana *Matti Haakana*
Matti Haakana

Krista Imkunen *Krista Imkunen*
Krista Imkunen

Matti Vartiainen *Matti Vartiainen*
Matti Vartiainen

Ilkka Kallio *Ilkka Kallio*
Ilkka Kallio

Mitä laki sanoo?

Kiellettyä Suomessa

Nuuskan maahantuonti, myynti ja luovuttaminen on kielletty Suomessa. Laki koskee myös yksityishenkilöitä, joten esimerkiksi nuuskan myyminen tai antaminen kaverille tai nuuskan tilaaminen Internetin kautta on siis kiellettyä. Ulkomailta palaava matkustaja saa kuitenkin tuoda omaan henkilökohtaiseen käyttöönsä enintään 30 kappaletta 50 gramman nuuskarasioita.

Tupakointikiellot koskevat myös nuuskaa

Tupakkatuotteiden hallussapito ja maahantuonti on lain mukaan kielletty alle 18-vuotiailta. Tämä kiello koskee myös nuuskaa.

Laissa on myös säädetty, että tupakointi on kielletty muun muassa perusopetusta, ammatillista koulutusta ja lukio-opetusta antavien oppilaitosten sisätiloissa ja niiden käytössä olevilla ulkoalueilla. Koska laissa tupakoinnilla tarkoitetaan tupakkatuotteen käyttämistä, kaikki tupakointikiellot koskevat myös nuuskaamista.

Lähteet:

*Suomen ASH, www.suomenash.fi
www.finlex.fi*

Kaupunginvaltuusto	§ 81	28.05.2018
Hyvinvointilautakunta	§ 87	26.09.2018
Kaupunginhallitus	§ 347	08.10.2018
Kaupunginvaltuusto	§ 147	29.10.2018

Valtuutettu Marjatta Rädyn ynnä muiden valtuustoaloite nuuskan käytön leviämisen estämiseksi

2807/06.01/2018

KV 28.05.2018 § 81

Valtuutettu Marjatta Rätty jätti 28.5.2018 kaupunginvaltuuston puheenjohtajalle valtuustoaloitteen nuuskan käytön leviämisen estämiseksi.

Valtuustoaloitteen olivat allekirjoittaneet myös Martti Surakka, Mika Piironen, Jussi Wihonen, Sampsa Jääskeläinen, Marko Haakana, Eero Bogdanoff, Hannes Rossi, Petteri Tahvanainen, Osmo Kokko, Tuula Parikka, Krista Mikkonen, Alia Dannenberg, Antti Kainulainen, Matti Väistö, Anne Mikkola ja Kari Väkeväinen.

Päätös:

Lähetettiin kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

HYVOLK § 87

Valtuustoaloitteessa ollaan huolissaan nuuskan käytön leviämisestä joensuulaisten nuorten keskuudessa. Aloitteessa edellytetään, että kaupunginhallitus perustaa monialaisen työryhmän, joka laatii kirjalliset ohjeet kaikille asianomaisille tahoille nuuskan käytön leviämisen estämiseksi.

Valtuustoaloitteen pohjalta elokuussa järjestettiin kokous, johon kutsuttiin edustajat nuorisopalveluista, koulutuspalveluista, urheiluseuroista, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta, ympäristöterveydenhuollosta, aluehallintovirastosta ja poliisista. Vastaus valtuustoaloitteeseen on kirjattu edellä mainittujen tahojen kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta.

Valtakunnallisesti toteutettavan Kouluterveyskyselyn tulosten mukaan päivittäin tupakoivien nuorten osuus on laskenut huomattavasti vuodesta 2013 lähtien koko maassa ja ollen vuonna 2017 Joensuussa 5,1 %. Päivittäinen nuuskaaminen on puolestaan kaksinkertaistunut ja noussut päivittäin tupakoivien tasolle (5,0 %). Etenkin tyttöjen keskuudessa nuuskaaminen on lisääntynyt vuoden 2013 tuloksista, jolloin kyselyn vastaukset edellisen kerran raportoitiin Joensuun osalta. Näiden tulosten perusteella aloitteessa esitetty huoli nuorten nuuskan käytön lisääntymisestä on aiheellinen. Aloitteessa edellytetään, että koulu- ja opiskelijaterveydenhuollossa on seurattava tilannetta ja raportoitava siitä. Vuoden 2017 Kouluterveyskyselyn tuloksia on käsitelty rehtorien yhteisissä kokouksissa sekä koulujen omissa oppilashuoltoryhmissä. Oppilaiden terveystarkastuksissa keskustellaan päihteiden käytöstä ja tiedot kirjataan potilasjärjestelmään.

Tutkimusten mukaan nuuskan ja sähkösavukkeiden käyttö aloitetaan tupakointia useammin kokeilunhalusta ja nuoret ovat aktiivisimpia kokeilijoita. Tulokset osoittivat, että niin käytön aloittamiseen kuin sen lopettamiseen näyttäisi vaikuttavan vahvasti muiden esimerkki, erityisesti perheen ja

ystävien. Keskusteluissa nähtiinkin tärkeänä, että nuuskan käyttöön puuttumisen lisäksi pääpaino olisi nuuskaamattomuuden tukemisessa ja käytön aloittamisen ehkäisemisessä.

Keskusteluissa ilmeni, että toimintamalleja ja kirjallisia ohjeita on jo olemassa useilla tahoilla. Terveempi Itä-Suomi (Tervis)-hankkeessa kehitettiin toimintamalli lasten ja nuorten savuttomuuden ja päihteettömyyden tukemiseen Joensuussa. Saman hankkeen myötä käyttöön otettiin oppilaiden päihteettömyyssopimus ja toiminnalliset oppitunnit savuttomuudesta. Toimintamallit ovat edelleen käytössä. Siun sotessa ollaan kokoamassa ehkäisevän päihdetyön monialaista ryhmää, joka kartoittaa käytössä olevia ehkäisevän päihdetyön malleja laajemmin sote-palveluissa.

Koulujen rehtoreilla ja luokanvalvojilla on ohjeistukset siitä, miten toimitaan, jos oppilas jää kiinni nuuskaamisesta. Myös koulut korostavat ennaltaehkäisyä opettamalla oppilaille tunteiden ja elämänhallintakeinoja sekä perustelemaan omia ratkaisujaan, kuten tupakka- ja nikotiini tuotteista kieltäytymistä. Nuorisopalveluiden kevään päihdekoulutuksessa jäi tarve luoda yhteisiä pelisääntöjä päihteisiin suhtautumiseen. Nuorisopalvelut järjestää syyskuussa kaikille ohjaajille yhteisen työpajamuotoisen koulutuksen "Nikotiininuorisotyö". Koulutuksessa vahvistetaan tietotaitoja terveyttä edistävästä työotteesta, nikotiini tuotteista ja pohditaan ratkaisuja sekä sopivia työkaluja arkeen.

Joensuun kaupunki on julistautunut savuttomaksi kunnaksi, mikä edellyttää, että kaupungin edustus- ja muut tilaisuudet ovat savuttomia eikä tupakkatuotteita myydä kaupungin omistamissa tiloissa. Valtakunnalliset lajiliitot ja paikalliset urheiluseurat ovat luoneet toimintaohjeita savuttomuuden edistämiseksi nuorten harrastajien keskuudessa ja seurojen säännöissä nuuskan käyttö on kielletty. Joissakin seuroissa tällä hetkellä nuuskaa suurimpana haasteena koetaan energijuomien käyttö sekä liikuntapaikoilla olevien aikuisten tupakanpolto. Savuttomuuden noudattamisen valvonta liikuntapaikkojen harjoituskäytön aikana kuuluu Joensuun kaupungille. Käytännössä resurssit valvontaan ovat vähäiset ja valvonta on osittain kiinni myös henkilökunnan asenteesta asiaa kohtaan.

Nuoria ja nuorten vanhempia auttava Poliisin Ankkuriryhmän toiminnan pääpaino on ennaltaehkäistä nuuskan käytön aloittamista. Aloitteessa esitetty vinkkipuhelin ei poliisin mukaan ole ratkaisu nuuskan myynnin lopettamiseksi. Poliisilla on jo käytössä esimerkiksi vihjeposti.

Valmistelija: hyvinvointikoordinaattori Heini Lehikoinen

Hyvinvointijohtajan päätösehdotus:

Hyvinvointilautakunta päättää antaa edellä esitetyn vastauksena valtuutettu Marjatta Rädyn ynnä muiden valtuustoaloitteeseen nuuskan käytön leviämisen estämiseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

merkitä edellä olevan vastauksena valtuutettu Marjatta Rädyn ynnä muiden valtuustoaloitteeseen ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

KV 29.10.2018 § 147

Ehdotus:

Kaupunginhallitus ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

merkitä edellä olevan vastauksena valtuutettu Marjatta Rädyn ynnä muiden valtuustoaloitteeseen ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Keskustelu:

Asiassa käytiin keskustelu, jossa neljä valtuutettua käytti puheenvuoron.

Lisäksi kaupunginjohtaja Kari Karjalainen käytti puheenvuoron.

Keskustelussa ei tehty päätösehdotuksesta poikkeavia esityksiä.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.